

Фикҳ дарслари (156-Дарс) Авратга оид масалалар

19:23 / 14.10.2021 3725

Эркак кишининг аврати киндиги остидан то икки тиззасининг остигачадир.

Бу ҳукмнинг далили қуйидагилар:

هَلْ لِي لِحْيَةٍ لِّلْأُنثَىٰ لَوْ سَرَّ لِقَاقٍ لَّأَقْبُوِيَّ أَيُّهَا الَّذِي دَخُنِي نَمِي نَطْقَرَادِلَا يَوْرَ
نَمِي رَسَلَا نَمِي لَفَسْ أَمَوِي رَوَعَلَانَمِي تَبْكُرْلِقَاقُ وَفَ أَم: «مَلَسُو هِي لَع
رَوَعَلَا».

Имом Дора Қутний Абу Айюб розияллоҳу анҳудан қилган ривоятда Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Икки тиззадан юқори нарса авратдандир. Киндикдан пастдаги нарса авратдандир», деганлар.

لَوْ سَرَّ لِقَاقٍ لَّأَقْبُوِيَّ أَيُّهَا الَّذِي دَخُنِي نَمِي نَطْقَرَادِلَا يَوْرَ
عَبَسِي فَيَلَصَّ لِأَبِي مُكَانَ أَيُّهَا صَاوْرُم: «مَلَسُو هِي لَعَلَّ لِي لِحْيَةٍ لِّلْأُنثَىٰ
يَعْرِضُ لَهَا يَفْمُ نَمِي بَ أَوْ قَرَفَ وَنَمِي نَسْرُ شَعِي فَا هِي لَعَلَّ مُهُ وَبُرْضَا وَنَمِي نَس
رَبْكُرْلِقَاقُ وَفَو رَسَلَا نَوْدَام رُطْنِي الْفَهَرِي حَا وَأَهْ ذَبْعَه تَمَامُ كُدَحَا جَّ وَرَادِلَا
رَوَعَلَا نَمِي رَسَلَا لِي لِقَاقُ وَفَو رَسَلَا تَحَات مَن إِف».

Имом Дора Қутний Амр ибн Шуъайбдан, у киши отасидан, у киши бобосидан қилган ривоятда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ёш болаларингизни етти ёшлиқларида намоз ўқишга амр қилинглар. Ўн ёшга етганларида унинг учун уринглар ва ётар жойларини алоҳида қилинглар. Қачон бирингиз ўз чўрисини қулига ёки мардикорига никоҳлаб берса, унинг киндигидан пастига ва тиззасидан юқорисига назар солмасин. Чунки киндикдан пасти ва тиззадан юқориси авратдандир», деганлар.

Чўриники ўша билан бирга елка тарафи ва қорни ҳамдир.

Баъзи уламолар: «Икки биқини ҳам аврат», деганлар. Бу ўша қул ва чўрилар бор вақтнинг тақозоси ила бўлгандир. У вақтларда чўриларнинг ҳоли бошқача бўлган.

Хур аёлнинг жамики бадани авратдир. Юз, икки қўл ва оёқ бундан мустасно.

Бу ҳукмнинг далиллари:

Аллоҳ таоло Нур сурасида:

حَابُّ صُمْلًا حَابُّ صُمٍّ أَيْ فِئَةِ الشَّمَكِ وَرُونَ لَثَمٍ صُرَّالٍ أَوْ تِوَامٍ سَلَا رُونَ هَلَلِ
الْهَنْ أَوْ تِوَتِي زِيَّةَ رَابِّمِ رَجَشٍ نَمِ دَقْوِي يَّرْدُ بَكْوَكِ أَهَنَّكَ هَجَّجَزَلَا هَجَّجَزِي
يَلَعِ رُونَ رَانَ هَسَسَمَتِ مَلْ وَلَوْ أَيْ ضِي أُهُتِي زِي دَاكِي هِي بَرَعِ الْوِي هِي قَرَشِ
هَلَلِ أَوْ سَانِ لَلِ لَثَمِ أَلَا هَلَلِ أَيْ بَرَضِي وَءَشِي نَمِ وَرُونَ لَلِ هَلَلِ أَيْ دَهِي رُونَ
مِي لَعِ هِي شَلُّ كَبِ

«Мўминаларга айт: «Кўзларини тийсинлар, фаржларини сақласинлар ва зийнатларини кўрсатмасинлар, зоҳир бўлгани мустасно. Рўмолларини кўксларига тўсиб юрсинлар», деган (31-оят).

«Зоҳир бўлган зийнатлар» деганда намозда юз, икки қадам ва икки кафт англанади. Намоздан ташқарида икки қадам ҳам авратдир.

«Рўмолларини кўксларига тўсиб юрсинлар».

Яъни бошларига ўраган рўмоллари фақат сочларини эмас, балки томоқлари, кўкслари ва кўкракларини ҳам тўсиб турсин.

لِوَسْرٍ يَلْعَلْ خَدْرُكَ بِيَبَاتِنَبَاءِ مَنْ أَنَا: هُنَّ عُلَلُ لِيَضْرَبَنَّ شَيْءًا نَعْلُ
لِوَسْرٍ هُنَّ عَضْرَعُ أَفْ، قِاقِرْبُ أَيُّثُ هُنَّ لِيَسُو هِي لَعْلُ هِلَلُ لِيَصْرُ هِلَلُ
تَعْلَبُ إِذِيَّةَ أَرْمَلَانِ، هُنَّ مَنْ سَأَلِي: لِقَاوُ مَلْسُو هِي لَعْلُ هِلَلُ لِيَصْرُ هِلَلُ
هُوَ رِيَّةُ فِكْوَهُ وَوَحْوُ لِيَأْرَاشُ أَوْ، «أَذَّةُ وَادَّةُ أَلِ هُنَّ مَنِّي رِيَّةُ نَأْخُ لِيَصْرُ مَلْضِي حَمْلُ
دُوَادُ وَبُأْ»

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига Асмо бинти Абу Бакр юпқа кийим билан кирди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ундан юзларини ўгириб олдилар ва:

«Эй Асмо, аёл киши ҳайз кўрадиган бўлганидан кейин ундан мана бу ва мана бундан бошқа жойи кўринмаслиги керак», деб икки кафтлари ва юзларига ишора қилдилар».

Абу Довуд ривоят қилган.

Ибн Жарир Тобарий ўз тафсирида Оиша онамиздан келтирган ривоятда у киши айтадилар:

«Олдимга она бир акам Абдуллоҳ ибн Туфайлнинг қизи зийнатланган ҳолда кирган эди. Расулуллоҳ келиб қолдилар ва юзларини ўгирдилар. Мен:

«Эй Аллоҳнинг Расули, бу она бир акамнинг қизи, ёш қиз», дедим. Ул зот соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Аёл киши балоғатга етганидан кейин ундан юзи ва мана бу жойларидан бошқа жойи кўриниши ҳалол эмас», деб ўз билакларини тутумлаб кўрсатдилар. Ушлаган жойлари билан кафтлари орасида яна бир тутумча жой қолди».

Демак, намозда мазкур аврат жойларни тўсиб ўқиш фарздир. Баъзи аъзолар очилиб қолса нима бўлади ва шунга ўхшаш саволларга кейинги жумлаларда жавоб келади.

Бир аъзонинг тўртдан бирининг очилиши намозни ман қилади.

Агар унутиб очилган бўлса ва очилиши бир рукннинг адо этилишича вақт давом этса ва аъзонинг чорагидан ози очилса, намоз ботил бўлмайди. Агар

намозхон мазкур миқдорни қасддан очса, намози дарҳол бузилади.

Болдирнинг ўзи бир аъзодир.

Унинг тўртдан бири очилиб қолса ва зикр қилинган муддатгача ёпилмаса, намоз ботил бўлади.

Сон, закарнинг ёлғиз ўзи ва икки турмуқ ҳам. Осилиб тушган соч ҳам.

Буларда ҳам олдинги зикр қилинган ҳукм собит бўлади.

«Авратни тўсиш» деганда шариат талабига биноан тўсиш кўзда тутилган. Бунда авратни тўсадиган нарсага қуйидаги шартлар қўйилган:

1. Кийим баданнинг рангини билинтирмайдиган даражада қалин бўлиши лозим.

2. Кийим баданнинг ҳамма тарафини тўсиши лозим. Бирор тарафи очилиб қолса ҳам бўлмайди.

Кийим танқис бўлганда аввал ғализ авратни, кейин бошқаларини тўсиш керак бўлади. Агар фақат битта авратни тўсишга етадиган нарса бўлса, у билан орқани тўсиб, олдини қўли билан тўсади.

Бошқаси бўлмаганда ҳаром кийим ила, мисол учун, эркак киши ипак кийимда намоз ўқиса, таҳримий кароҳат ила намоз бўлади.

Нажасни кетказадиган нарсаси бўлмаган одам у билан намоз ўқийверади. Кейин қайта ўқимайди.

Бунга зарурат юзасидангина рухсат берилади.

Кийимнинг тўртдан бири пок бўлган кишининг яланғоч ҳолда намоз ўқиши жоиз эмас.

Чунки бу ҳолда «тўртдан бир» зарурат юзасидан «тўлиқ»нинг ўрнига ўтади.

Ундан ози пок бўлганда ҳам у билан ўқиш афзал.

Яъни кийимнинг тўртдан биридан ози пок бўлганда, яланғоч намоз ўқигандан кўра ўша кийимда ўқиган афзал.

Кийими йўқнинг тик туриб намоз ўқиши жоиз. Ўтириб, имо билан ўқиши мандубдир.

Авратини тўсишга ҳеч нарса топа олмаган одам ҳеч бўлмаса лой билан бўлса ҳам уни тўсади ва ўтириб, имо билан намоз ўқийди.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди